

Seminár z medzinárodného práva verejného

Prípadová štúdia „Ištván a Ištvánová“

Sťažovatelia sa narodili v rokoch 1931 a 1933. Ide o manželov, ktorí trvale bývali v Košiciach.

26. septembra 2002 sťažovatelia podali žalobu na Okresnom súde Košice I proti ich zaťovi (manželovi ich dcéry) domáhajúc sa vrátenia jeho spoluvlastníckeho podielu na byte, ktorý sťažovatelia darovacou zmluvou previedli na odporcu a jeho manželku (ich dcéru). Tvrdili, že odporca páchal násilie na ich dcéru tak psychickej ako aj fyzickej povahy a celkovo sa správal zle tak voči dcére sťažovateľov, a tým pádom aj voči nim samotným (pozri aj ust. § 628 – 630 Obč. zákonníka).

16. januára 2003 sťažovatelia urgenciou žiadali o určenie termínu pojednávania. Okresný súd nariadil pojednávania postupne na 30. októbra 2003, a ďalej 13. februára, 26 augusta a 31 októbra 2004. Prvé z uvedených pojednávani sa neuskutočnilo, keďže sa ukázalo nemožným predvolať odporcu. Neskoršie pojednávanie bolo zrušené na žiadosť sťažovateľov vzhľadom na podanú žiadosť na katastri nehnuteľností o opravu záznamov ohľadom titulu nadobudnutia majetku, ktorého navrátenia sa domáhali.

Medzitým bolo sťažovateľom uložené predložiť dôkazy (14. mája 2004), čo sťažovatelia urobili dňa 28. mája 2004 a predložili aj ďalšie dôkazy dňa 9. júla a 21. decembra 2004.

24. marca 2005 prebehlo pojednávanie, po ktorom konajúci súd dňa 8. apríla 2005 prerušil konanie z dôvodu, že voči odporcovi prebiehalo trestné stíhanie.

31. mája 2005 Krajský súd v Košiciach zrušil rozhodnutie Okresného súdu z 8. apríla 2005 o prerušení konania po tom, čo sťažovatelia podali odvolanie.

2. októbra 2006 sťažovatelia podali sťažnosť predsedovi Okresného súdu Košice I s odôvodnením, že od 31. mája 2005 bol Okresný súd Košice I úplne nečinný, čo podľa ich názoru spôsobovalo prieťahy v konaní.

Predseda Okresného súdu odpovedal na sťažnosť listom zo dňa 23. októbra 2006 označujúc sťažnosť sťažovateľov za opakovanú a odôvodnenú. Uznal, že konajúci sudca od 25. júla 2005 nepodnikol žiadne kroky smerom k ukončeniu konania a informoval sťažovateľov, že konajúci sudca bol písomne upovedomený, aby vo veci konal bez zdržania.

Vyššie uvedený list predsedu Okresného súdu bol doručený právnomu zástupcovi sťažovateľov dňa 27. októbra 2006. V tento deň podali sťažovatelia podľa článku 127 Ústavy SR ústavnú sťažnosť na Ústavnom súde pre prieťahy v konaní. Ústavný súd sťažnosti nevyhovel s odôvodnením, že sťažovatelia nespĺnili podmienku vyčerpania všetkých prostriedkov nápravy pred podaním ústavnej sťažnosti, nakoľko sťažnosť podaná predsedovi Okresného súdu bola len formálna, keďže Okresnému súdu nebol poskytnutý dostatočný čas na nápravu.

1. decembra 2006 sa konalo pojednávanie na Okresnom súde, po ktorom súd vyzval sťažovateľov na doplnenie dôkazov, čomu sťažovatelia vyhovel 18. decembra 2006. Ďalšie pojednávania sa konali dňa 21. decembra 2006 a 12. februára 2007 a na tomto pojednávani Okresný súd žalobe vyhovel.

Odvolanie odporcu zo dňa 11. mája 2007 Krajský súd dňa 26. februára 2009 zamietol. Rozsudok sa stal platným a vykonateľným dňa 22. mája 2009.

Sťažovatelia podali sťažnosť na Európskom súde pre ľudské práva dňa 9. júla 2007. Sťažovatelia zomreli v roku 2010. Európsky súd pre ľudské práva vydal rozsudok 12. júna 2012.

Otázky na zodpovedanie:

- 1) Aký subjekt je pasívne legitimovaný v sťažnosti z 9. júla 2007?
- 2) Kto sa môže obracať so sťažnosťou na ESĽP?
- 3) Došlo v tomto prípade k porušeniu medzinárodného práva? Ak áno, aká medzinárodnoprávna norma bola porušená? Ktorého zo základných ľudských práv sa popísaná prípadová štúdia týka? Je možné uvažovať o ochrane viacerých druhov ľudských práv v hore uvedenej prípadovej štúdii?
- 4) Splnila sťažnosť podmienky prijateľnosti? Odhadnite na základe skutkového stavu možnosť, či sťažovatelia mali v konaní pred ESĽP úspech. Aké možnosti obrany proti sťažnosti má pasívne legitimovaný subjekt (otázka 1)?
- 5) Mohli sa sťažovatelia obrátiť aj na iný súd?